

Finančné riaditeľstvo SR

26/DZPaU/2022/I

Informácia o novele zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky dňa 8. novembra 2022 schválila zákon č. 407/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. V Čl. I sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚ“) s účinnosťou od 31. decembra 2022 okrem bodov 8, 26 až 28, 30, 32 a § 39z v 34 bode, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2023 a bodov 6, 16, 17, 21, 23 až 25, 29, 31, 33, § 39za v bode 34, bodu 35, ktoré nadobúdajú účinnosť 22. júna 2023.

1. Zmeny účinné od 31. decembra 2022

Od 31. decembra 2022 nadobúdajú účinnosť zmeny, ktoré sa týkajú nasledovných oblastí:

Výročná správa

Dotknuté ustanovenia ZoÚ:

§ 20 ods. 2, § 20 ods. 7, § 20 ods. 8, § 20 ods. 9, § 20 ods. 10, § 20 ods. 11, § 20 ods. 12, § 20 ods. 13, § 20 ods. 14, § 20 ods. 15, § 20 ods. 16, § 39y ZoÚ

V súvislosti s výročnou správou došlo k zmenám v nasledovných ustanoveniach:

- **§ 20 ods. 7 ZoÚ** – spresňuje sa vymedzenie účtovných jednotiek, na ktoré sa vzťahuje povinnosť uvádzať informácie špecificky ustanovené v § 20 ods. 7 ZoÚ – týka sa to účtovných jednotiek, ktoré emitovali cenné papiere a tie sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu členského štátu a týka sa ich ponuka na prevzatie. V nadväznosti na túto úpravu sa v **§ 20 ods. 8 ZoÚ** spresňuje, že členovia predstavenstva účtovnej jednotky, ktorá emitovala cenné papiere, ktoré sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu členského štátu, predložia valnému zhromaždeniu vysvetľujúcu správu k obsahovým náležitostiam výročnej správy podľa § 20 ods. 7 ZoÚ (pred novelou to bolo vyhlásenie aj v § 20 ods. 6 ZoÚ);
- **§ 20 ods. 9 ZoÚ** – dopĺňajú sa veľkostné podmienky, pri splnení ktorých je subjekt verejného záujmu, ktorého priemerný prepočítaný počet zamestnancov za účtovné obdobie presiahol 500 zamestnancov, povinný vo výročnej správe uvádzať informácie z oblasti spoločenskej zodpovednosti. V nadväznosti na úpravu § 20 ods. 9 ZoÚ sa dopĺňa v § 20 nový odsek **10 ZoÚ**, v ktorom sa ustanovuje obsahová náplň výročnej správy subjektu verejného záujmu podľa § 20 ods. 9 ZoÚ (pred novelou to bolo obsahom § 20 ods. 9 ZoÚ);
- **§ 20 ods. 14 ZoÚ** – dopĺňa sa bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie na účely posudzovania podmienok, pri splnení ktorých účtovná jednotka, ktorá emitovala akcie a tieto boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu ktoréhokoľvek členského štátu a účtovnú jednotku, ktorá emitovala akcie, s ktorými sa obchoduje v mnohostrannom obchodnom systéme ktoréhokoľvek členského štátu, uvádza vo výročnej správe požadované informácie (pred novelou sa posudzovali podmienky len ku dňu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje);
- **§ 20 ods. 2, § 20 ods. 11 až 13 a 16, § 20 ods. 15 ZoÚ** – ide o legislatívno - technickú úpravu súvisiacu s vyššie uvedenými zmenami.

Podľa prechodného ustanovenia **§ 39y ZoÚ** sa ustanovenia § 20 ods. 7 až 17 ZoÚ v znení účinnom od 31. decembra 2022 prvýkrát použijú pri vyhotovení výročnej správy za účtovné obdobie končiace k 31. decembru 2022.

Terminológia používaná v ZoÚ

Dotknuté ustanovenia ZoÚ:

§ 2 ods. 14, § 17a ods. 3 písm. a), § 19 ods. 1 písm. b), § 20 ods. 6, § 20 ods. 7 písm. a), § 22 ods. 11, § 39d ods. 1 ZoÚ

V ZoÚ dochádza k úprave používaných pojmov v nasledovných ustanoveniach:

- **§ 2 ods. 14, § 20 ods. 7 písm. a), § 22 ods. 11 ZoÚ** – upravuje sa legislatívna skratka „členský štát“ s cieľom zjednotenia uvádzania daného pojmu v celom zákone;
- **§ 17a ods. 3 písm. a), § 19 ods. 1 písm. b), § 20 ods. 6, § 39d ods. 1 ZoÚ** – precizuje sa terminológia pojmu „na regulovanom trhu“ na slová „na regulovanom trhu členského štátu“, pričom pri pojme „regulovaný trh“ sa vypúšťa odkaz 22aa a poznámka pod čiarou k tomuto odkazu.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy a konsolidovaná účtovná závierka účtovnej jednotky verejnej správy

Dotknuté ustanovenia ZoÚ:

§ 17 ods. 5, § 22a ods. 1 písm. f), § 22a ods. 3, § 23a ods. 3 ZoÚ

V súvislosti so súhrnnou účtovnou závierkou verejnej správy sa upravujú ustanovenia týkajúce sa lehoty na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy a jej uloženie do registra účtovných závierok (ďalej len „RÚZ“). Lehota na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky sa ustanovuje do 9 mesiacov od dátumu, ku ktorému sa súhrnná účtovná závierka zostavuje (**§ 17 ods. 5 ZoÚ a § 22a ods. 3 ZoÚ**). Predlžuje sa aj lehota na uloženie súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy do RÚZ, a to do jedného roka od skončenia účtovného obdobia, za ktoré sa súhrnná účtovná závierka zostavuje (**§ 23a ods. 3 ZoÚ**).

Konsolidovaná účtovná závierka účtovných jednotiek verejnej správy sa zostavuje na základe individuálnej účtovnej závierky organizácií uvedených v **§ 22a ods. 1 ZoÚ**, ku ktorým sa dopĺňa individuálna účtovná závierka verejných výskumných inštitúcií, pričom odkaz pri verejných výskumných inštitúciách je na zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 346/2021 Z. z.

2. Zmeny účinné od 1. januára 2023

Od 1. januára 2023 nadobúdajú účinnosť zmeny, ktoré sa týkajú nasledovných ustanovení:

- **§ 20 ods. 3 písm. e) ZoÚ** – spresňuje sa, že audítor musí uviesť, či na základe poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v účtovnej jednotke získaných počas auditu účtovnej závierky zistil významné nesprávnosti vo výročnej správe a uviesť charakter každej takej významnej nesprávnosti. Jedná sa o spresnenie v nadväznosti na čl. 34 smernice 2013/34/EÚ v platnom znení;
- **§ 27 ods. 5 písm. b) ZoÚ** – spresňuje sa definícia aktívneho trhu, ktorým je trh, na ktorom sú (okrem iného) obvykle osoby ochotné kúpiť alebo predať za cenu ponúkanú na tomto trhu;
- **§ 29 ods. 3 ZoÚ** – zvyšuje sa periodicita inventarizácie dlhodobého hmotného majetku pre účtovné jednotky verejnej správy – 4 - ročná lehota sa mení na ročnú lehotu;
- **§ 31 ods. 8 ZoÚ** – spresňuje sa vyzývanie účtovných jednotiek na predloženie účtovných záznamov v rámci kontroly dodržiavania ustanovení ZoÚ. Daňový úrad vo výzve uvádza aj lehotu na predloženie účtovných záznamov a poučí účtovnú jednotku o následkoch nepredloženia účtovných záznamov. Zároveň sa v **§ 38 ods. 1 písm. k) ZoÚ** ustanovuje správny delikt za nevyhovenie výzve v určenej lehote alebo určenom rozsahu a v nadväznosti naň sa v **§ 38 ods. 2 písm. e) ZoÚ** ustanovuje sankcia za nepredloženie účtovných záznamov na výzvu daňového úradu. Podľa prechodného ustanovenia **§ 39z ZoÚ** sa ustanovenia § 38 ods. 1 písm. k) ZoÚ a § 38 ods. 2 písm. e) ZoÚ v znení účinnom od 1. januára 2023 použijú na správne delikty spáchané po 31. decembri 2022.

3. Zmeny účinné od 22. júna 2023

Od 22. júna 2023 nadobúdajú účinnosť zmeny, ktoré sa týkajú nového výkazu „správa s informáciami o dani z príjmov“. Ide o doplnenie nových ustanovení § 21 až 21f ZoÚ.

Definujú sa základné pojmy na účely správy s informáciami o dani z príjmov v **§ 21 ZoÚ**, a to konečná materská účtovná jednotka, samostatná účtovná jednotka a prepojené účtovné jednotky. Ďalej sa definujú základné pojmy na účely posúdenia vzniku povinnosti vyhotovenia, uloženia a zverejnenia správy s informáciami o dani z príjmov, napr. zahraničný subjekt, zahraničný konečný materský subjekt a pod.

Podmienky pre konečnú materskú účtovnú jednotku a samostatnú účtovnú jednotku, pri splnení ktorých vznikne povinnosť vyhotoviť správu s informáciami o dani z príjmov sú ustanovené v **§ 21a ZoÚ**. Súčasťou tohto ustanovenia sú aj podmienky zániku tejto povinnosti a podmienky, pri ktorých sa na účtovnú jednotku táto povinnosť nevzťahuje.

V **§ 21b ZoÚ** sú ustanovené podmienky pre veľkú dcérsku účtovnú jednotku, ktorá je obchodnou spoločnosťou a má zahraničný materský subjekt, pri splnení ktorých týmto účtovným jednotkám vznikne povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu do RÚZ a do zbierky listín obchodného registra. Súčasne obsahom tohto ustanovenia sú aj podmienky zániku tejto povinnosti uloženia správy s informáciami o dani z príjmov týkajúce sa zahraničného konečného subjektu. Ak dotknutá účtovná jednotka správu s informáciami o dani z príjmov od zahraničného konečného subjektu nemá k dispozícii, vznikne jej povinnosť v rámci jej dostupných informácií takúto správu vyhotoviť a uložiť do RÚZ a zbierky listín obchodného registra, pričom súčasťou tejto správy bude aj vyhlásenie deklarujúce tieto skutočnosti.

Ustanovenie **§ 21c ZoÚ** sa týka organizačnej zložky zahraničného subjektu, ktorá je povinná uložiť do RÚZ a do zbierky listín obchodného registra správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu alebo zahraničného samostatného subjektu za stanovených podmienok. Ustanovenie obsahuje aj podmienky zániku povinnosti účtovnej jednotky uložiť správu s informáciami o dani z príjmov do RÚZ a zbierky listín obchodného registra. Ak dotknutá účtovná jednotka túto správu s informáciami o dani z príjmov nemá od jej zahraničného konečného materského subjektu alebo zahraničného samostatného subjektu, vznikne jej povinnosť v rámci jej dostupných informácií takúto správu vyhotoviť a uložiť, pričom súčasťou tejto správy bude aj vyhlásenie deklarujúce tieto skutočnosti.

Ustanovenie **§ 21d ZoÚ** upravuje podmienky oslobodenia od povinností uvedených v § 21b a 21c ZoÚ. Podľa ustanovenia je veľká dcérska účtovná jednotka oslobodená od povinnosti uložiť správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu, ak je táto správa bezplatne prístupná verejnosti v elektronickom formáte na webovom sídle jej zahraničného konečného materského subjektu a je splnená jedna z podmienok uvedených v § 21d ZoÚ.

Povinnosť uloženia jednotlivých správ s informáciami o dani z príjmov uvedených vyššie do RÚZ a do zbierky listín obchodného registra sa považuje za splnenú uložením týchto správ v RÚZ podľa § 23a ods. 11 ZoÚ (§ 21d ods. 3 ZoÚ).

V **§ 21e ZoÚ** sa ustanovuje zverejnenie správy s informáciami o dani z príjmov, a to zverejnením v RÚZ a zverejnením na webovom sídle počas piatich bezprostredne po sebe nasledujúcich rokov od skončenia účtovného obdobia, za ktoré bola správa s informáciami o dani z príjmov vyhotovená. V § 21e ods. 3 ZoÚ sa ustanovujú podmienky oslobodenia od povinnosti zverejnenia na webovom sídle.

Účtovné jednotky uvedené v § 21b ZoÚ a 21c ZoÚ (veľká dcérska účtovná jednotka zahraničného materského subjektu, organizačná zložka zahraničného subjektu) majú podľa **§ 21f ZoÚ** na účely uloženia a zverejnenia správy s informáciami o dani z príjmov obmedzenú zodpovednosť. Tieto účtovné jednotky majú zabezpečiť podľa ich najlepších vedomostí a schopností súlad správy s informáciami o dani z príjmov so ZoÚ. Podľa prechodného ustanovenia **§ 39za ZoÚ** sa ustanovenia § 21 až 21f ZoÚ v znení účinnom od 22. júna 2023 prvýkrát použijú pri ukladaní správy s informáciami o dani z príjmov za účtovné obdobie začínajúce 22. júna 2024 a neskôr.

Ostatné zmeny a doplnenia súvisiace so správou s informáciami o dani z príjmov sa týkajú nasledovných ustanovení:

- **§ 19 ods. 4 ZoÚ** – ustanovuje sa nová povinnosť pre audítora uvádzať v správe audítora informácie týkajúce sa správy s informáciami o dani z príjmov, pričom podľa prechodného ustanovenia **§ 39za ZoÚ** sa uvedené prvýkrát použije pri správe audítora k účtovnej závierke, ktorá sa zostavuje za účtovné obdobie začínajúce

22. júna 2025. V nadväznosti na zmenu v § 19 ods. 4 ZoÚ dochádza k legislatívno – technickej úprave v **§ 20 ods. 17 ZoÚ**;

- **23 ods. 2 ZoÚ** – dokumenty, ktoré sa ukladajú do RÚZ sa rozširujú o správu s informáciami o dani z príjmov;
- **§ 23a ods. 9 ZoÚ** – zodpovednosť účtovnej jednotky za správnosť uložených dokumentov uvedených v § 23 ods. 2 ZoÚ sa spresňuje v nadväznosti na povinnosť ukladania správy s informáciami o dani z príjmov týkajúcej sa zahraničného konečného materského subjektu prípadne zahraničného samostatného subjektu do RÚZ s ohľadom na obmedzenú zodpovednosť vyplývajúcu z § 21f ZoÚ;
- **§ 23a ods. 11 ZoÚ** – ustanovuje sa lehota pre účtovnú jednotku podľa § 21a ZoÚ až 21c ZoÚ na uloženie správy s informáciami o dani z príjmov do RÚZ v elektronickom formáte, ktorý ustanoví Ministerstvo financií SR opatrením, a to do jedného roka od skončenia účtovného obdobia, za ktoré sa táto správa vyhotovuje. V nadväznosti na nový odsek **§ 23a ods. 11 ZoÚ** sa v **§ 23b ods. 1 ZoÚ** dopĺňa možnosť zaslať výzvu na odstránenie nedostatkov v prípade doručenia správy s informáciami o dani z príjmov v nesprávnom formáte;
- **§ 35 ods. 3 ZoÚ** – lehoty na uchovávanie účtovných závierok sa dopĺňajú o lehotu na uchovávanie správy s informáciami o dani z príjmov, ktorá je 5 rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týka;
- **§ 38 ods. 1 písm. o) ZoÚ** – dopĺňa sa nový správny delikt za neuloženie a nezverejnenie správy s informáciami o dani z príjmov. Za tento správny delikt daňový úrad uloží pokutu podľa **§ 38 ods. 2 písm. g) ZoÚ** v rozpätí od 100 do 100 000 eur. Podľa prechodného ustanovenia **§ 39za ZoÚ** sa ustanovenia § 38 ods. 1 písm. o) ZoÚ a § 38 ods. 2 písm. g) ZoÚ v znení účinnom od 22. júna 2023 použijú na správne delikty spáchané po 21. júni 2023.

Príloha k ZoÚ – dopĺňa sa nová smernica, ktorou je Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2101 z 24. novembra 2021, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie informácií o dani z príjmov určitými podnikmi a pobočkami (Ú. v. EÚ L 429, 1. 12. 2021).

Vypracoval: *Odbor daňovej metodiky FR SR*
December 2022